

Obsah

Úvod (Petr Niederle)	17
Představení autorů	19
Seznam nejpoužívanějších zkratek	21
OBECNÁ ČÁST	
1 Historie echokardiografie ve světě (Petr Niederle)	25
2 Historie echokardiografie v Československu (Petr Niederle)	27
3 Fyzikální principy diagnostického ultrazvuku (Petr Novák, Petr Niederle)	29
3.1 Úvod	29
3.2 Fyzikální principy	29
3.2.1 Útlum	32
3.2.2 Odraz a lom	32
3.2.3 Ohyb a rozptyl	32
3.2.4 Dopplerův jev	32
3.3 Generování ultrazvuku, ultrazvukové měniče	33
3.4 Ultrazvuk jako zobrazovací metoda	35
3.4.1 A způsob	35
3.4.2 B způsob	38
3.4.2.1 Sektorové zobrazení	39
3.4.2.2 Lineární zobrazení	39
3.4.2.3 Konvexní zobrazení	40
3.4.2.4 Trapezoidní zobrazení	40
3.4.2.5 Fokusace a vychylování	40
3.4.2.6 Harmonické zobrazení	42
3.4.3 M zobrazení (M mód)	43
3.4.4 Dopplerovská zobrazení	43
3.4.4.1 CW Doppler	44
3.4.4.2 PW Doppler	45
3.4.4.3 Spektrální analýza dopplerovských signálů	47
3.4.4.4 Barevné dopplerovské mapování	48
3.5 Přístrojová technika	49
4 Metodika jícnové echokardiografie (Petr Niederle, Eva Mandysová)	50
4.1 Personál, vybavení laboratoře a úvod do vyšetření	50
4.2 Indikace TEE	51
4.3 Kontraindikace a komplikace TEE	52
4.4 Postup vyšetření a hlavní projekce	52
4.4.1 Transgastrické vyšetření	52
4.4.2 Transezofageální vyšetření	53
4.4.3 Vyšetření hrudní aorty	56
4.5 Úskalí jícnové echokardiografie	56
<i>Literatura</i>	57
5 Kontrastní echokardiografie (Eva Mandysová)	59
5.1 Úvod	59
5.2 Echokontrastní látky	59
5.3 Hodnocení levé srdeční komory s pomocí kontrastní echokardiografie	60
5.4 Pravostranné srdeční oddíly	62
5.4.1 Zvýraznění dopplerovských signálů sloužících k výpočtu tlakových gradientů	62
5.4.2 Zkratové proudění v oblasti síní	62

5.4.3 Zvýraznění hranic endokardu	62
5.5 Echokонтраст u chlopenních vad	64
5.5.1 Echokонтраstem zvýrazněný barevný Doppler při posuzování stupně mitrální regurgitace	64
5.5.2 Echokонтраст v hodnocení aortální stenózy	64
5.6 Kontrastní echokardiografie při TEE	64
5.6.1 Pravostranné srdeční struktury	64
5.6.2 Síňové zkraty	65
5.6.3 Žilní anomálie	65
5.7 Kontrastní echokardiografie myokardu	65
5.8 Echokонтраст při invazivních výkonech	65
5.9 Další praktická užití echokонтрасту	66
Literatura	67
6 Ultrazvuková tkáňová charakteristika (Rudolf Feureis)	69
Literatura	70
7 Tkáňová dopplerovská echokardiografie (Eva Mandysová, Jaroslav Meluzin, Miloš Táborský)	71
7.1 Princip, zobrazení a metodika	71
7.2 Hodnocení myokardiální deformace (strain) a rychlosti deformace (strain rate)	73
7.2.1 Získávání dat a jejich interpretace	74
7.2.2 Klinické využití hodnocení deformace a rychlosti deformace	76
7.2.3 Výhody a limity metody	76
7.3 Echokardiografie u resynchronizační léčby	77
Literatura	79
8 Technika echokardiografického vyšetření a používané projekce (Petr Niederle)	81
8.1 Výběr měniče	81
8.2 Základní nastavení kontrolních prvků přístroje	82
8.3 Průběh vyšetření	82
8.3.1 Ultrazvuková okénka	82
8.3.2 Vyšetřovací projekce	84
8.3.3 Echokardiografická měření	92
Literatura	93
SPECIÁLNÍ ČÁST	
9 Získané aortální vady (Petr Niederle)	97
9.1 Aortální stenóza	97
9.1.1 Dvourozměrná a jednorozměrná echokardiografie	97
9.1.2 Jicnová echokardiografie	99
9.1.3 Kvantifikace aortální stenózy a dopplerovská echokardiografie	100
9.1.4 Dobutaminový echokardiografický test u těžké aortální stenózy s nízkým gradientem	104
9.1.5 Hodnocení sekundárních změn	104
9.2 Aortální insuficience	105
9.2.1 Ultrazvuková diagnostika aortální regurgitace	105
9.2.2 Kvantifikace aortální regurgitace	106
9.2.3 Funkce levé komory u chronické aortální regurgitace	109
9.2.4 Fyziologická aortální regurgitace	110
Literatura	110
10 Získané mitrální vady (Rudolf Feureis, Miroslava Benešová)	112
10.1 Mitrální stenóza	112
10.1.1 Porevmatická mitrální stenóza	113
10.1.2 Degenerativní mitrální stenóza	115
10.1.3 Mitrální pseudostenóza	115
10.1.4 Spontánní kontrast v levé síni	115
10.1.5 Kvantifikace mitrální stenózy	115
10.1.6 Systolická a diastolická funkce LK u mitrální stenózy	116
10.2 Mitrální regurgitace	116
10.2.1 Metody semikvantifikace a kvantifikace mitrální regurgitace	119
10.2.2 Velikost a funkce levé komory srdeční u mitrální regurgitace	121
10.3 Ischemická mitrální insuficience	121
10.3.1 Mechanismus vzniku chronické ischemické mitrální insuficience	121
10.3.2 Diagnóza	123
10.3.3 Kvantifikace	124
10.3.4 Závěr	124
Literatura	126

11 Echokardiografie u mitrální balónkové valvuloplastiky (PTMV) (Rudolf Feuereis)	128
11.1 Indikace k PTMV	128
11.2 Kontraindikace k PTMV	128
11.3 Echokardiografická specifika indikace k PTMV	128
11.3.1 Velikost mitrálního prstence	128
11.3.2 Echo skóre index před PTMV	129
11.3.3 PTMV u mitrální stenózy s přidruženou aortální vadou	130
11.4 Kontrola PTMV v průběhu intervenčního výkonu	130
11.5 Dlouhodobé sledování pacientů po PTMV	130
11.5.1 PTMV a vývoj mitrální regurgitace	130
11.5.2 Vývoj plicní hypertenze po PTMV	131
11.5.3 PTMV a síňový zkrat po transeptální katetrizaci	131
<i>Literatura</i>	131
12 Trikuspidální a pulmonální vady (Eva Mandysová)	133
12.1 Trikuspidální vady	133
12.1.1 Faktory ovlivňující transvalulární gradient	133
12.1.2 Revmatická trikuspidální stenóza	133
12.1.3 Trikuspidální regurgitace	135
12.2 Pulmonální vady	137
12.2.1 Valvulární stenóza pulmonální chlopně	138
12.2.2 Pulmonální regurgitace	139
<i>Literatura</i>	141
13 Chlopenní protězy a bioprotězy (Eva Koudelková)	142
13.1 Normální funkce náhrad	142
13.1.1 2DE a M způsob zobrazení	142
13.1.2 Dopplerovské hodnocení	143
13.1.3 Barevná dopplerovská echokardiografie	144
13.2 Dysfunkce chlopenních náhrad	145
13.2.1 Obstrukce mechanické náhrady	145
13.2.2 Patologická regurgitace para- a intravalvulární	147
13.2.3 Infekční endokarditida u chlopenních náhrad	147
<i>Literatura</i>	148
14 Prolaps mitrální chlopně (Jaromír Hradec)	150
14.1 Úvod	150
14.2 Diagnostická kritéria	150
14.2.1 Auskultace	150
14.2.2 Echokardiografie	151
14.2.2.1 Zobrazení M způsobem	151
14.2.2.2 Dvourozměrná echokardiografie	151
14.2.2.3 Dopplerovské vyšetření	155
14.2.2.4 Jícnová echokardiografie	155
14.3 Klasifikace PMCH	156
<i>Literatura</i>	157
15 Plicní a systémové žíly (Josef Veselka)	158
15.1 Plicní žíly	158
15.1.1 Fyziologie průtoku v plicních žilách	158
15.1.2 Měření průtoku v plicních žilách	158
15.1.3 Klinické aplikace měření průtoku v plicních žilách	159
15.1.3.1 Diferenciální diagnostika mezi konstriktivní perikarditidou a restriktivní kardiomyopatií	159
15.1.3.2 Kvantifikace mitrální regurgitace	159
15.1.3.3 Odhad tlaku v levé síni	159
15.2 Systémové žíly	160
15.2.1 Vyšetření systémových žil	160
15.2.2 Klinické aplikace vyšetření systémových žil	160
15.2.2.1 Kvantifikace trikuspidální regurgitace	161
15.2.2.2 Odhad tlaku v pravé síni	161
<i>Literatura</i>	161
16 Hodnocení struktury a globální systolické funkce LK (Aleš Linhart)	162
16.1 Hodnocení morfologie LK způsobem M	162
16.1.1 Stanovení tloušťky stěn a rozměru LK	163
16.1.2 Výpočet objemů z měření způsobem M	164
16.1.3 Hodnocení globální systolické funkce ze záznamu způsobem M	164

16.1.4 Stanovení hmotnosti LK z měření ve způsobu M	166
16.1.5 Stanovení geometrie LK	167
16.2 Hodnocení levé komory ve dvourozměrném zobrazení (2DE)	168
16.2.1 Výpočet objemů levé komory	168
16.2.2 Hodnocení globální systolické funkce ve 2DE zobrazení	170
16.2.3 Stanovení hmotnosti LK z dvourozměrného zobrazení	170
16.3 Nové techniky hodnocení objemů a globální systolické funkce LK	171
<i>Literatura</i>	171
17 Diastolická funkce levé komory (Jaroslav Meluzin)	172
17.1 Úvod	172
17.2 Echokardiografické hodnocení diastolické funkce levé komory	172
17.2.1 Jednorozměrná echokardiografie (M způsob)	172
17.2.2 Dopplerovská echokardiografie	172
17.2.3 Akustická kvantifikace (Acoustic quantification)	175
17.2.4 Barevné zobrazení kinetiky (Colour kinesis – CK)	175
<i>Literatura</i>	176
18 Regionální funkce levé komory (Rudolf Feureisil)	177
18.1 Úvod	177
18.2 Kvalitativní popis lokálních poruch kontraktility	177
18.3 Lokalizace poruch kontraktility	178
18.4 Kvantitativní analýza lokálních poruch kontraktility	178
18.4.1 Metoda superpozice siluet levé komory do osového systému	178
18.4.2 Kvantifikace systolického ztlušťování myokardu	180
18.5 Semikvantitativní hodnocení lokálních poruch kontraktility – index kontraktility (wall motion score index)	180
<i>Literatura</i>	180
19 Diagnostika ischemické choroby srdeční (Jiří Král)	182
19.1 Úvod	182
19.2 Funkční důsledky ischemie	182
19.3 Diagnostické echokardiografické přístupy u ischemické choroby srdeční	183
19.3.1 Přímé zobrazení věnčitých tepen	183
19.3.2 Dvourozměrná echokardiografie	183
19.3.3 Zátěžová echokardiografie	184
19.3.4 Intrakoronární dopplerovská echokardiografie	184
19.3.5 Intravaskulární ultrazvuk	184
19.3.6 Kontrastní echokardiografie	184
19.4 Echokardiografická diagnostika jednotlivých klinických forem ischemické choroby srdeční	185
19.4.1 Angina pectoris	185
19.4.2 Akutní infarkt myokardu	185
19.4.3 Chronické formy ischemické choroby srdeční	186
<i>Literatura</i>	186
20 Komplikace ischemické choroby srdeční (Jiří Král)	188
20.1 Akutní infarkt myokardu	188
20.1.1 Mechanické komplikace vzniklé následkem nekrózy myokardu	188
20.1.2 Srdeční selhání	190
20.1.3 Nitrokomorová trombóza	191
20.1.4 Perikarditida	191
20.1.5 Další komplikace infarktu myokardu	191
<i>Literatura</i>	192
21 Zátěžová echokardiografie (Václav Chaloupka, Lubomír Elbl)	193
21.1 Fyziologie a patofyziologie zátěže	193
21.2 Metody echokardiografického zobrazení	194
21.3 Způsoby zátěže	194
21.3.1 Dynamická zátěž	194
21.3.2 Izometrická zátěž	194
21.3.3 Farmakologické testy	194
21.3.3.1 Dipyridamol	194
21.3.3.2 Adenosin	195
21.3.3.3 Dobutamin	195
21.3.3.4 Arbutamin	195
21.3.4 Stimulace	195
21.4 Zátěžové protokoly	196
21.4.1 Dynamická zátěžová echokardiografie	196

21.4.2	Dobutaminová zátěžová echokardiografie	196
21.4.3	Dipyridamolová zátěžová echokardiografie	197
21.4.4	Ergonovinový test	197
21.4.5	Adenosinový test	197
21.5	Bezpečnost zátěžové echokardiografie	198
21.6	Indikace zátěžové echokardiografie u nemocných s ischemickou chorobou srdeční	198
21.6.1	Diagnóza ischemické choroby srdeční	198
21.6.2	Akutní formy ischemické choroby srdeční	198
21.6.3	Chronická ischemická choroba srdeční	198
21.6.4	Význam zátěžové echokardiografie u nemocných před revaskularizací a po ní	199
21.6.5	Zátěžové testy u žen	199
21.6.6	Senzitivita a specifická zátěžové echokardiografie	199
21.7	Zátěžová echokardiografie u ostatních srdečních onemocnění	200
21.7.1	Chlopenní vady	200
21.7.2	Srdeční selhání	200
21.7.3	Zátěžové testy u onkologických pacientů	200
21.7.4	Význam zátěžové echokardiografie u nemocných s hypertenzí	201
21.8	Zlepšení identifikace endokardu při zátěžové echokardiografii	201
	<i>Literatura</i>	202
22	Echokardiografie při jícnové stimulaci (Roman Štípal)	204
22.1	Technické vybavení při jícnové stimulaci	204
22.2	Příprava nemocného, bezpečnost a tolerance JSS	205
22.3	JSS jako alternativa zátěže u ICHS	205
22.4	Závěry	206
	<i>Literatura</i>	207
23	Viability myokardu (Jaroslav Meluzín)	208
23.1	Úvod	208
23.2	Principy a metody hodnocení viability myokardu	208
23.3	Úloha echokardiografie v hodnocení viability myokardu	208
23.3.1	Dobutaminová echokardiografie	208
23.3.2	Kontrastní echokardiografie	210
23.4	Význam hodnocení viability	210
23.5	Indikace k provedení DE	210
23.6	Závěr	210
	<i>Literatura</i>	211
24	Vyšetření koronárních tepen a bypassů (Ladislava Harrerová)	212
24.1	Ultrazvukové (UZ) vyšetřování koronárních tepen	212
24.1.1	Ischemická choroba srdeční (ICHS)	213
24.1.2	Anomálie koronárních tepen	214
24.1.3	Koronární píštěl	214
24.1.4	Kawasakihovo onemocnění	215
24.2	Ultrazvukové vyšetřování koronárních bypassů	215
	<i>Literatura</i>	218
25	Kardiomyopatie (Pavel Gregor)	220
25.1	Dilatační kardiomyopatie (DKMP)	220
25.2	Hypertrofičká kardiomyopatie (HKMP)	222
25.3	Restriktivní kardiomyopatie (RKMP)	229
25.4	Arytmogenní kardiomyopatie pravé komory	230
	<i>Literatura</i>	231
26	Specifické kardiomyopatie (Pavel Gregor)	232
27	Myokarditidy (Pavel Gregor)	234
28	Toxické poškození myokardu (Lubomír Elbl)	235
28.1	Poškození myokardu alkoholem	235
28.2	Poškození myokardu u endokrinních poruch	235
28.2.1	Tyreotoxikóza	235
28.2.2	Hypothyreóza	236
28.2.3	Cushingův syndrom	236
28.2.4	Fechromocytom	236
28.2.5	Akromegalie	236
28.2.6	Diabetes mellitus	237
28.2.7	Poškození srdce karcinoidem	237
28.2.8	Poškození srdce u hyperparatyreózy	237

28.3 Poškození srdce onkologickou léčbou	238
28.3.1 Radioterapie	238
28.3.2 Cytostatika	239
28.4 Poškození srdce farmaky	240
28.4.1 Anorektika	240
28.5 Poškození srdce při poruchách výživy	240
28.5.1 Poškození srdce u obezity	240
28.5.2 Poškození srdce u mentální anorexie	240
28.6 Poškození srdce u renálního selhání	241
<i>Literatura</i>	242
29 Echokardiografie u ortotopické transplantace srdce (Josef Nečas, Helena Bedáňová, Sylva Kovalová, Marie Ošmerová, Petr Pokorný, Pavel Útrata, Renata Šřeflová).....	243
29.1 Poznámky k vyšetření dárce a příjemce.....	243
29.1.1 Vyšetření dárce bezprostředně před odběrem srdce	243
29.1.2 Vyšetření příjemce bezprostředně před transplantací.....	243
29.1.3 Vyšetření příjemce v průběhu transplantace.....	243
29.1.4 Vyšetřování příjemce bezprostředně po transplantaci.....	243
29.2 Změny dárcovského srdce po transplantaci	244
29.2.1 Morfologické změny.....	244
29.2.2 Funkční změny	245
29.3 Specifické situace po OTS.....	246
29.3.1 Primární afunkce	246
29.3.2 Rejekce.....	247
29.3.3 Infekce cytomegalovirová (CMV).....	247
29.3.4 Trikuspidální regurgitace	249
29.3.5 Plicní hypertenze.....	249
29.3.6 Perikardiální výpotek a tamponáda.....	249
29.3.7 Vaskulopatie štěpu.....	249
29.3.8 Echokardiografie po transplantaci srdce u dětí	250
<i>Literatura</i>	250
30 Infekční endokarditida (Václav Chaloupka, Svatopluk Nehyba).....	252
30.1 Diagnostika infekční endokarditidy	252
30.2 Echokardiografické projevy infekční endokarditidy.....	253
30.2.1 Vegetace	253
30.2.2 Poškození chlopně	255
30.2.3 Perivalvulární absces.....	255
30.2.4 Mykotické aneuryzma	256
30.2.5 Aneuryzma mitrální chlopně	256
30.2.6 Ostatní komplikace	256
30.3 Protézová endokarditida	256
30.4 Senzitivita a specificita echokardiografických nálezů v diagnostice infekční endokarditidy	257
30.4.1 Jednorozměrná echokardiografie (M zobrazení).....	257
30.4.2 Dvourozměrná echokardiografie (2DE).....	257
30.4.2.1 Transtorakální echokardiografie (TTE)	257
30.4.2.2 Transezofageální echokardiografie (TEE)	258
30.5 Nebakteriální trombotická endokarditida (NTE).....	259
30.6 Závěr.....	259
<i>Literatura</i>	259
31 Echokardiografie u hypertenze (Václav Chaloupka).....	261
31.1 Hypertrofie LK.....	261
31.2 Diastolická funkce.....	263
31.3 Systolická funkce	263
31.4 Ostatní echokardiografické ukazatele	264
31.5 Hodnocení koronární rezervy pomocí echokardiografie	265
<i>Literatura</i>	265
32 Echokardiografie u chronického srdečního selhání (Petr Niederle)	267
<i>Literatura</i>	270
33 Onemocnění perikardu (Pavel Henyš)	272
33.1 Anatomie a funkce perikardu.....	272
33.2 Echokardiografické vyšetřování perikardu	272
33.3 Normální echokardiografický obraz perikardu	273
33.4 Perikardiální výpotek	273

33.5 Srdeční tamponáda	276
33.6 Perikardiální nádory	277
33.6.1 Primární nádory	277
33.6.2 Metastatické nádory	277
33.7 Ztluštění perikardu a konstriktivní perikarditida	277
33.8 Punkce perikardu	278
33.9 Ostatní onemocnění perikardu	278
<i>Literatura</i>	279
34 Plicní hypertenze (Rudolf Feureisil, Petr Niederle)	280
34.1 Trvání izovolumické relaxace	281
34.2 Akcelerační čas, akcelerační index a kvalitativní hodnocení průtoku výtokovým traktem pravé komory a plicnicí	281
34.2.1 Akcelerační čas (ACT)	281
34.2.2 Akcelerační index (ACTI)	282
34.2.3 Kvalitativní hodnocení tvaru obalové křivky dopplerovské spektrální analýzy (rychlostní křivky)	282
34.3 Odhad systolického tlaku v pravé komoře a plicnici hodnocením trikuspidální regurgitace	282
34.4 Odhad plicní hypertenze pomocí tlakového spádu pulmonální regurgitace	283
<i>Literatura</i>	284
35 Nitrosrdeční útvary a zdroje embolií (Jiří Toman)	285
35.1 Embolizace do systémového oběhu	285
35.1.1 Intrakardiální hmoty	285
35.1.2 Cesty umožňující paradoxní embolizaci	287
35.1.3 Nálezy a stavy, u nichž byla zjištěna spjitost s tvorbou trombů	288
35.1.4 Vzduchová embolizace	291
35.1.5 Úloha jicnové echokardiografie	291
35.2 Embolizace do plicnice	292
35.2.1 Diagnostika	292
35.2.2 Diferenciální diagnostika	292
35.2.3 Rozdělení trombů	292
35.2.4 Význam echokardiografie pro léčbu embolizace do plicnice	294
<i>Literatura</i>	294
36 Primární a sekundární nádory srdce (Jiří Toman)	296
36.1 Primární benigní nádory srdce	296
36.2 Primární maligní nádory srdce	299
36.3 Maligní nádory metastazující do srdce	300
<i>Literatura</i>	301
37 Onemocnění aorty (Petr Niederle)	302
37.1 Dilatace aorty a aneuryzma	302
37.2 Aneuryzmata Valsalvova sinu	303
37.3 Disekující aneuryzma aorty	304
37.4 Aortální atheromatóza	306
37.5 Traumatické poškození aorty	307
<i>Literatura</i>	307
38 Echokardiografie při poruchách srdečního rytmu (Eva Mandysová, Petr Neužil)	308
38.1 Diagnostika arytmií	308
38.2 Diagnóza základní srdeční choroby	311
38.3 Posouzení funkčních důsledků arytmií	312
38.4 Volba léčebného postupu	313
<i>Literatura</i>	315
39 Vrozené srdeční vady v dospělosti (Jana Popelová)	316
39.1 Defekt síňového septa (DSS) typu secundum	316
39.2 Defekty atrioventrikulárního septa	319
39.3 Defekt komorového septa (DKS)	321
39.4 Bikuspidální chlopečí aorty (BAO), vrozená aortální stenóza a regurgitace	323
39.5 Koarktace aorty	324
39.6 Fallotova tetralogie	325
39.7 Pulmonální stenóza	326
39.8 Otevřená tepenná dučej	326
39.9 Parciální anomální návrat plicních žil	326
39.10 Perzistující levostranná horní dutá žíla	326
39.11 Nekorigovaná transpozice velkých tepen	327
39.12 Korigovaná transpozice velkých tepen (CTGA)	327
39.13 Komplexní cyanotické VSV a Fontanova korekce	328

39.14 Ebsteinova anomálie trikuspidální chlopně.....	328
39.15 Aneuryzma Valsalvova sinu	329
Literatura	329
40 Echokardiografie u katetrizačních uzávěrů defektu septa síní, komor a ouška levé síně (Eva Mandysová, Petr Kmoníček, Tomáš Mráz).....	330
40.1 Defekty septa síní.....	330
40.2 Echokardiografie u katetrizačních uzávěrů defektu septa komor.....	330
40.3 Ouško levé síně.....	332
Literatura	333
41 Artefakty a limitace echokardiografie (Jiří Krupička, Pavel Gregor).....	334
41.1 Technické problémy při vyšetření.....	334
41.2 Omezení vyplývající z rozlišovací schopnosti	335
41.3 Artefakty	336
41.3.1 Artefakty měnící velikost, prostorovou orientaci, pozici či výraznost struktur.....	337
41.3.2 Akustické stíny	337
41.3.3 Artefakty vytvářející neexistující struktury.....	337
41.3.3.1 Artefakty z mnohočetného odrazu – reverberace	337
41.3.3.2 Postranní laloky	338
41.3.3.3 Limitace dané úhlem dopadu paprsků.....	338
41.3.3.4 Fenomén blízkého pole	339
41.3.4 Artefakty vyplývající z ne zkušenosti vyšetřujícího.....	339
41.4 Dopplerovské vyšetření.....	341
41.4.1 Incidenční úhel a úhlová korekce.....	341
41.4.2 Opakovací frekvence, měření rychlosti a aliasing	341
41.4.3 Artefakty stěny.....	343
41.4.4 Umístění vzorkovacího objemu	343
41.4.5 Interakce trysek.....	343
41.5 Barevné mapování proudu (colour flow mapping, CFM).....	343
41.6 Jícnová echokardiografie (TEE)	343
41.7 Závěr	344
Literatura	344
42 Intravaskulární ultrazvuk (Michael Aschermann, Aleš Linhart, Tomáš Kovárník, Kateřina Nováčková).....	345
42.1 Úvod.....	345
42.2 Technické údaje o sondách pro intravaskulární ultrazvuk.....	345
42.2.1 Obecný princip ultrazukového vyšetření.....	345
42.2.2 Poznámky k historii vzniku intravaskulárního ultrazvuku	345
42.2.3 Technické charakteristiky intravaskulárních ultrazukových katétrů	346
42.2.3.1 Typy ultrazukových katétrů.....	346
42.2.3.2 Vyšetření intravaskulárním ultrazukem	346
42.3 Interpretace nálezů intravaskulárního ultrazvuku	346
42.3.1 Kvalitativní hodnocení.....	347
42.3.2 Kvantitativní hodnocení ultrazukového nálezu.....	349
42.3.3 Trojrozměrná rekonstrukce intrakoronárního ultrazvuku (tzv. 3D rekonstrukce).....	350
42.3.4 Artefakty, které mohou vznikat při vyšetření intravaskulárním ultrazukem	350
42.3.4.1 Ringdown artifact (prstencový artefakt).....	350
42.3.4.2 Guide wire artifact (artefakt vodiče).....	350
42.3.4.3 Position-related artifacts (artefakty vznikající pozicí ultrazukového katétru).....	350
42.3.4.4 Rotation angle artifact (artefakty vznikající nepravidelnou rotací ultrazukového katétru v cévě pro tření s cévní stěnou).....	350
42.3.4.5 Movement artifact (artefakt zapříčiněný pohybem srdce).....	350
42.3.5 Limitace intravaskulárního ultrazvuku	350
42.3.6 Bezpečnost vyšetření.....	350
42.4 Aterosklerotické změny v intravaskulárním ultrazukovém nálezu	351
42.4.1 Složení aterosklerotického plátu.....	351
42.4.1.1 Stabilní plát	351
42.4.1.2 Nestabilní plát v ultrazukovém nálezu	351
42.4.2 Intrakoronární trombus	351
42.4.3 Remodelace stěny tepny.....	351
42.4.4 Diagnostické využití intrakoronárního ultrazvuku.....	352
42.4.4.1 Věňčité tepny s normálním angiografickým nálezem.....	352
42.4.4.2 Věňčité tepny s hraničními a obtížně hodnotitelnými angiografickými změnami.....	352
42.4.4.3 Detekce kalcifikací ve věňčících tepnách	352

42.5 Využití intrakoronárního ultrazvuku při intervencích	353
42.5.1 Vyšetření před plánovanou intervencí	353
42.5.2 Intravaskulární ultrazvuk v průběhu koronární intervence	353
42.5.3 Intravaskulární ultrazvuk při hodnocení výsledků koronární angioplastiky	354
42.5.4 Intrakoronární ultrazvuk a implantace stentů	354
42.5.5 Intrakoronární ultrazvuk a rotablace	355
42.5.6 Intrakoronární ultrazvuk a koronární atereotomie	356
42.6 Intravaskulární ultrazvuk u nemocných po transplantaci srdce	356
42.7 Další možnosti využití intravaskulárního ultrazvuku	357
42.7.1 Intravaskulární ultrazvuk u aortální disekce	357
42.7.2 Využití intravaskulárního ultrazvuku v oblasti plicní cirkulace	357
42.8 Předpokládaný vývoj využití intrakoronárního ultrazvuku	357
<i>Příloha</i>	358
<i>Literatura</i>	359
43 Intrakardiální echokardiografie (Petr Fridl, Tomáš Marek, Josef Kautzner, Robert Čihák, Michael Želízko)	362
43.1 Kontroly uzávěru defektu septa siní	363
43.2 Kontrola transseptální punkce	363
43.3 Radiofrekvenční ablace	363
43.4 Další indikace	364
<i>Literatura</i>	364
44 Trojrozměrná echokardiografie (Jana Hrudová)	366
44.1 Úvod	366
44.2 Techniky 3D rekonstrukce	366
44.2.1 Zobrazení ve skutečném čase (real-time 3DE)	367
44.2.2 Následná (off-line) trojrozměrná rekonstrukce	367
44.2.2.1 Získání dat	367
44.2.2.2 Zpracování údajů	367
44.2.2.3 Trojrozměrná rekonstrukce a zobrazení	369
44.2.3 Omezení	370
44.3 Možnosti využití 3DE v klinické práci	370
44.3.1 Kvantifikace objemů a funkce levé komory (LK)	370
44.3.2 Hodnocení myokardu, hmotnosti, perfuze a regionální funkce levé komory	371
44.3.3 Zobrazení jednotlivých komplexních srdečních struktur	372
44.4 Závěr	377
<i>Literatura</i>	377
45 Echokardiografie v kardiochirurgii (Jan Pirk, František Straka)	379
45.1 ICHS, pooperační ischémie myokardu	379
45.2 Chlopenní chirurgie	380
45.3 Kongenitální srdeční vady v dospělosti	382
45.4 Kardiomyopatie	382
45.5 Onemocnění hrudní aorty	382
45.6 Infekční endokarditida	383
45.7 Srdeční tumory	384
45.8 Diagnostika cizích těles v srdečních oddělech	384
45.9 Vzduchová embolie	384
45.10 Intrakardiální tromby	384
45.11 Plicní embolizace	384
45.12 Perikarditidy, pooperační perikardiální a pleurální výpotky	384
45.13 Arytmie	385
45.14 Transplantace srdce	385
45.15 TEE u nemocných s mechanickými srdečními podpory	385
45.16 Perspektivy	386
<i>Literatura</i>	386
Tabulka nejdůležitějších normálních hodnot	389
Rejstřík	391